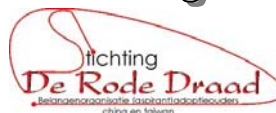

AdoptieOudersOverleg

Belangenvereniging
Zelfdoeners in
Adoptie

Contactadres: Tooroplaan 21, 3141 KN Maassluis, telefoon 010 4271393 / 06 50272376, fax 08 42224361

Vergunninghoudersoverleg
p/a Vereniging Wereldkinderen
t.a.v. Mevrouw I. Hut
Riouwstraat 191
2585 HT Den Haag

Maassluis, 6 april 2004

Mijne dames, heren,

Op 3 april jl. ontvingen wij een kopie van een brief die door een aantal vergunninghouders op 30 maart jl. gezamenlijk aan mevrouw Epker van de Centrale Autoriteit gericht is. Deze brief gaat in op een aantal onderwerpen op het gebied van interlandelijke adoptie. Het AdoptieOudersOverleg heeft in de afgelopen maanden over dezelfde onderwerpen correspondentie gevoerd met de Centrale Autoriteit, met directeur I. Hut van de Vereniging Wereldkinderen, met directeur H. Visée van de Stichting Adoptievoorzieningen en met een aantal fracties in de Tweede Kamer. Het betreft onderwerpen die ook ons rechtstreeks ter harte gaan. Om die reden, en ook vanuit het gezichtspunt van het voortzetten van de inmiddels ingezette dialoog, sturen wij u onze visie. Onze intentie is daarbij om in gesprek met elkaar op een constructieve manier te investeren in de voortgang van interlandelijke adoptie.

Omwille van de overzichtelijkheid zullen wij zoveel mogelijk de briefindeling van het schrijven van de vergunninghouders volgen. Waar mogelijk zullen wij in het kader van de bondigheid verwijzen naar eerdere correspondentie en die als bijlagen meesturen.

Punt 1) beantwoorden klacht tegen de NAS

Punt 2) adoptiecapaciteit, nieuwe vergunninghouders en het convenant

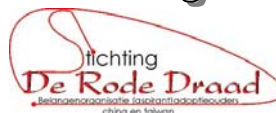
In een brief aan de Vereniging Wereldkinderen heeft het AdoptieOudersOverleg op 13 december 2003 het volgende geschreven.

“Wij willen als adoptieouders een neutrale positie innemen tegenover alle vergunninghouders. Uw opmerkingen over de samenwerking met de NAS kunnen wij gezien de algemene beschrijvingen onvoldoende inhoudelijk beoordelen. Wel verbaast het ons dat u moeite heeft met een verhoogde activiteit van de NAS. Een goed functionerende nieuwe vergunninghouder zal ons inziens een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan de mogelijkheid om buitenlandse kinderen een Nederlands adoptiehuis te geven. De NAS heeft in een aparte brief aan de Vaste Kamercommissie aangegeven dat zij moeite heeft met het Convenant, omdat dit Convenant geënt is op zogenaamde ‘claims’, waarbij complete landen door een enkele vergunninghouder opgeëist worden. De opmerking daarbij is dat een aantal claims ‘leeg’ is, zodat in de praktijk anderen van (andere contacten in) deze landen geen gebruik kunnen maken. We laten deze opmerkingen voor de NAS, omdat wij geen vergunninghouder zijn, maar een groep adoptieouders. Wij onderschrijven echter dat de ‘claimcultuur’ haar doel voorbijgeschoten is, gebaseerd is op een verouderde manier van bedrijfsvoering en door de uitwerking in de praktijk onwenselijk is, kortom regentesk.”

AdoptieOudersOverleg

Belangenvereniging
Zelfdoeners in
Adoptie

Contactadres: Tooroplaan 21, 3141 KN Maassluis, telefoon 010 4271393 / 06 50272376, fax 08 42224361

Sinds het schrijven van onze brief in december is het nodige gebeurd. Met de Vereniging Wereldkinderen zijn wij inmiddels in een constructieve en tegelijkertijd kritische dialoog. Als wij deze alinea opnieuw zouden schrijven, dan zouden wij op dit moment kiezen voor een andere verwoording. Inhoudelijk staan wij echter onverkort achter ons ingenomen standpunt. Wat de vergunninghouders nastreven lijkt op een consolidatie van een monopolistische marktpositie.

Onder 2a stellen de vergunninghouders dat, als in voor Nederland reeds bestaande zendende landen het aantal Nederlandse vergunninghouders toeneemt er dientengevolge door meer vergunninghouders uit hetzelfde aanbod wordt geput. De vergunninghouders menen dan dat er in totaal niet meer kinderen bemiddeld worden, maar dat de bestaande stroom over meer vergunninghouders verdeeld wordt. Dat is juist indien het uitgangspunt dat door de vergunninghouders wordt gehanteerd, namelijk dat de bestaande capaciteit niet kan worden uitgebreid, juist is. Wij zijn echter van mening dat op geen enkele wijze is aangetoond dat uitbreiding van de capaciteit, het aanbod dus, niet mogelijk zou zijn. (Zie ook hetgeen wij naar voren hebben gebracht onder Punt 3) Beantwoording van Kamervragen).

Het is vanzelfsprekend niet de bedoeling dat nieuwkomers reeds bestaande contacten van gevestigde vergunninghouders benaderen. Als de bestaande contacten echter goed worden gedefinieerd en de eventueel voorgenomen uitbreiding ervan, dan kunnen duidelijke spelregels vastgelegd worden over hoe meer vergunninghouders in dezelfde landen actief kunnen zijn. Vergunninghouder A met als contact weeshuis X mag wat ons betreft geen barrières opwerpen voor collega-vergunninghouder B met als contact weeshuis Y, zeker niet als vergunninghouder A niet van plan is om de capaciteit uit te breiden. Het convenant dreigt onderhand een doel op zichzelf te worden, terwijl het moet gaan om het belang van kinderen. Onder het huidige systeem wordt niet altijd efficiënt gewerkt en is er in het voorbeeld sprake van een gemiste kans voor kinderen uit weeshuis Y. Benaderd vanuit 'het belang van het kind' is dit een onhoudbare situatie.

Gezien de emoties die spelen rond het convenant en de onduidelijkheden die er blijken te zijn over de juiste interpretatie en de rolverdeling van deze overeenkomst doen wij een dringend beroep op alle vergunninghouders om het huidige convenant te ontbinden, of tenminste de definitie van 'contact' zodanig te (her-)definiëren dat er daadwerkelijk sprake is van 'contacten' die beschermd worden. Aansluitend kunnen alle vergunninghouders (geen enkele uitgezonderd) in overleg met de Centrale Autoriteit komen tot een nieuw convenant, zonder landenclaim en met erkenning van elkaars contacten. Beter dan een verouderd convenant op te leggen aan huidige en toekomstige nieuwkomers is te komen tot een aangepaste vorm van samenwerking, die tegelijkertijd vrijheden en verantwoordelijkheden goed vastlegt. Daarmee kan een streep gezet worden onder een discussie die op dit moment geen enkel adoptiebelang meer dient.

AdoptieOudersOverleg

Belangenvereniging
Zelfdoeners in
Adoptie

Contactadres: Tooroplaan 21, 3141 KN Maassluis, telefoon 010 4271393 / 06 50272376, fax 08 42224361

Punt 3) Beantwoording van Kamervragen

Samen met u constateren wij dat het Bureau Centrale Autoriteit laat blijken op korte termijn de onlangs gestelde Kamervragen te willen beantwoorden. In ons gesprek met mevrouw Lenters op 25 maart jl. hebben wij aangegeven te waarderen dat de Centrale Autoriteit voortvarend te werk gaat, maar tegelijkertijd te vrezen dat de snelheid ten koste van de kwaliteit van de antwoorden kan gaan. De haast is mede ingegeven door de wens op korte termijn over te gaan tot het invoeren van de beoogde wachtlijst voor aspirant-adoptieouders. Tijdens het gesprek met de CA hebben wij met redenen omkleed aangegeven waarom wij invoering van die wachtlijst onnodig en ongewenst vinden. Wij hebben tijdens het gesprek met de CA en tijdens het aansluitende gesprek met de Vereniging Wereldkinderen en met de Stichting Adoptievoorzieningen reeds aangegeven graag te investeren in breder en nader overleg over het onderwerp adoptiecapaciteit.

Nader onderzoek over dat onderwerp is ook wel op zijn plaats. Bij punt 3 en 2 spreken de vergunninghouders over het afnemen van interlandelijke adoptie als een gegeven. De verklaring wordt gezocht in het feit dat de zendende landen steeds vaker lokale adoptie stimuleren. Wij onderschrijven dat dit laatste een positieve ontwikkeling is, maar zijn op geen enkele manier overtuigd van een afname van interlandelijke adoptie. De gememoreerde Euradoptcijfers representeren hooguit een kwart van het aantal Europese interlandelijke adopties. In de Verenigde Staten vond over het afgelopen decennium een consistente stijging van interlandelijke adopties plaats van gemiddeld ruim 11 % per jaar. De Amerikaanse cijfers¹ geven een veel representatiever beeld van interlandelijke adoptie wereldwijd dan de Euradopt cijfers omdat die gebaseerd zijn op een veel groter volume (nl. 21.616 tegenover 3.780 van Euradopt) Het beeld in Europa over het aantal te adopteren kinderen wordt vooral bepaald door de capaciteiten van de vergunninghouders, niet door het aantal kinderen in nood. Wij herhalen onze wens om verder te kijken dan cijfers en meer te kijken naar mogelijkheden voor kinderen. Dat er meer kinderen zijn die op mogelijkheden wachten is onze diepe overtuiging. Aan alle partners de inspanningsplicht om iets voor die kinderen te betekenen.

Punt 4) Deelbemiddeling

Uit het KPMG rapport "Ketenverbetering" bleek al dat over deelbemiddeling negatief gedacht wordt door de ketenpartners. Deze vorm van adoptie zou moeilijker controleerbaar en ondoorzichtiger zijn. In het laatste Kamerdebat maakte Minister Donner opnieuw gewag van een aantal 'incidenten'. Ook het in de brief van de vergunninghouders bestempelen van deelbemiddeling als 'fenomeen' is een onnodig negatieve benadering van deze vorm van adoptie, die in ons omringende landen, bijvoorbeeld Frankrijk, een volstrekt normale manier van adopteren is.

Dat er structureel fouten gemaakt worden door zelfdoeners is in de afgelopen jaren echter op geen enkele manier overtuigend aangetoond. Wel maken zelfdoeners regelmatig incidenten mee van de zijde van vergunninghouders en worden zij

¹ <http://www.msnbc.msn.com/id/4588066/>

AdoptieOudersOverleg

Belangenvereniging
Zelfdoeners in
Adoptie

Contactadres: Tooroplaan 21, 3141 KN Maassluis, telefoon 010 4271393 / 06 50272376, fax 08 42224361

geconfronteerd met een onduidelijke afbakening van bevoegdheden tussen deze laatste en de Centrale Autoriteit. Ook wij zien dat de CA steeds meer deelbemiddelingsonderzoeken zelf in de hand neemt die de vergunninghouders volgens de wet zouden moeten doen. Dat geeft echter juist aan dat er iets fundamenteel niet in orde is met het huidige systeem. Het is merkwaardig dat de vergunninghouders de Centrale Autoriteit verwijten een taak uit te voeren die aan henzelf gedelegeerd is en die zij zelf weigeren uit te voeren.² Het argument van een belangenverstrengeling bij de Centrale Autoriteit mist iedere basis. Belangenverstrengeling is er juist veel duidelijker als vergunninghouders een deelbemiddeling uitvoeren. In tegenstelling tot vergunninghouders heeft de Centrale Autoriteit geen enkel belang om contacten over te nemen en geen bedrijfsmatig belang bij plaatsingen.

Vorige week nog is de Belangenvereniging Zelfdoeners in Adoptie benaderd door aspirant-adoptieouders die een deelbemiddeling ondergebracht hadden bij een vergunninghouder, met de intentie dit contact over te dragen aan deze vergunninghouder voor reguliere volledige bemiddelingen. De betreffende vergunninghouder heeft het contact echter niet aangemeld en beschouwt de procedure nu als volledige bemiddeling. Het contact is inmiddels geclaimd en de ouders zijn op de wachtlijst van de betreffende vergunninghouder geplaatst. Veel ouders klagen in dergelijke gevallen niet, omdat zij zich sterk afhankelijk voelen van vergunninghouder en Justitie. Incidenten als deze zijn gemeld aan de Evaluatiecommissie Wobka. Wij hebben geen aanwijzingen dat er bij de vergunninghouders sprake is van enige zelfkritiek; integendeel: deze gang van zaken lijkt onverkort en structureel door te gaan. Wij zullen de Centrale Autoriteit en de politiek opnieuw om een onafhankelijke toezichthouder vragen voor het controleren van alle adoptiecontacten, zowel die van zelfdoeners als vergunninghouders. De noodzaak hiervan is inmiddels genoegzaam aangetoond.

Punt 5) ISO-certificering

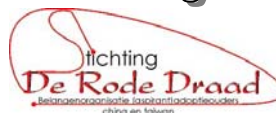
Breed is inmiddels zowel bij Overheid als ondernemingen de ervaring opgedaan dat een ISO-certificering geen garantie is voor een kwalitatief goede bedrijfsvoering. Hooguit wordt het bedrijfsproces beschreven in procedures en wordt gecontroleerd of de beschreven procedures worden nageleefd. Kwaliteitsverbetering kan zeker nagestreefd worden door het willen behalen van een ISO-certificaat, maar kan ook op andere manier gerealiseerd worden. Het verplichten van een ISO-norm zou uitgelegd kunnen worden als een manier om nieuwe vergunninghouders te weren. Het is immers genoegzaam bekend dat het verkrijgen van ISO-certificering een kostbare, tijdrovende activiteit is die ten koste gaat van de uitvoerende capaciteit en daarmee de core-business, in dit geval het belang van het kind. Die schijn moet voorkomen worden. Ons inziens kan volstaan worden met periodieke verwachte en onverwachte kwaliteitsaudits door de Inspectie Jeugdhulpverlening en Jeugdbescherming.

² Zie als bijlage een brief van de BZA aan de CA d.d. 05.01.2004

AdoptieOudersOverleg

Belangenvereniging
Zelfdoeners in
Adoptie

Contactadres: Tooroplaan 21, 3141 KN Maassluis, telefoon 010 4271393 / 06 50272376, fax 08 42224361

Punt 6) overleg BCA met vergunninghouders

Wat uw opmerkingen over overleg tussen de BCA en vergunninghouders betreft, zouden wij dit punt in deze reactie naar u graag wat breder trekken tot 'ketenpartners'. Ook wij zijn voorstander van frequenter overleg en het meer open en gelijktijdig verstrekken van informatie aan alle ketenpartners. Op het vlak van communicatie is nog veel verbetering mogelijk.

Uw en ons gevoel (en wellicht dat van de andere ketenpartners) zal ongetwijfeld te maken hebben met de werkdruk bij het Bureau Centrale Autoriteit. Wij zien beide dat die hoog is en dat van alle kanten vragen op de Centrale Autoriteit afkomen. Wij hopen dat met het stroomlijnen van de communicatie, met een heroverweging van werkprioriteiten en met de reeds twee jaar geleden door D66 gevraagde (en door de Tweede Kamer toegezegde) extra financiële middelen voor de Centrale Autoriteit deze situatie op redelijke termijn geoptimaliseerd kan worden.

Wij eindigen deze brief op dezelfde manier als onze brief van 8 maart jl. aan Minister Donner: wij zijn als adoptieouders van harte bereid onze bijdrage te leveren.

Met vriendelijke groet

G. W. Willemsen
voorzitter LAVA

T. Egyedi
voorzitter Rode Draad

W.J.A. Halm
voorzitter BZA

cc:

- Stichting Adoptievoorzieningen, de heer H. Visée
- Centrale Autoriteit Interlandelijke Adoptie, Mevrouw. N. J. Epker-Laverman
- Centrale Autoriteit Interlandelijke Adoptie, mevrouw H. Lenters
- Leden Vaste Kamercommissie voor Justitie

Bijlage: brief BZA aan CA d.d. 01.05.2004

*B*elangenvereniging *Z*elfdoeners in *A*doptie

5 januari 2004

Geachte mevrouw Lenters,

In deze brief vragen wij graag uw aandacht voor een probleem dat tijdens het jongste gezamenlijke beleidsoverleg op de agenda stond: de door de BZA gesignaleerde geringe en afnemende bereidheid van vergunninghouders om deelbemiddelingsonderzoeken te accepteren.

Op 30 oktober hebben wij u geïnformeerd dat wij sinds april vorig jaar in toenemende mate geconfronteerd worden met leden die melden dat vergunninghouders weigeren een deelbemiddelingsonderzoek uit te voeren. U heeft aangegeven dat vergunninghouders niet verplicht zijn om een deelbemiddeling in behandeling te nemen en dat dit een gegeven is voor zowel volledige- als deelbemiddelingen. Verder heeft u aangegeven dat individuele zelfdoeners zelf verantwoordelijk zijn voor het vinden van een vergunninghouder die bereid is een deelbemiddeling te verzorgen en in voorkomende gevallen in staat moeten zijn aan te tonen dat vergunninghouders deelbemiddeling geweigerd hebben. Volgens de CA is alleen in het geval de adoptieouder van alle vergunninghouders een schriftelijke verklaring heeft dat geen van allen de deelbemiddeling op zich wil nemen sprake van een probleem. Tot 30 oktober j.l. was een dergelijke situatie nog niet voorgekomen.

Inmiddels hebben wij onze leden geadviseerd bij problemen bij het onderbrengen van een deelbemiddeling contact met de BZA op te nemen. Uit de omvang en de voortgang van de reacties maken wij op dat de afnemende bereidheid van vergunninghouders om deelbemiddelingen te verrichten een structureel karakter lijkt aan te nemen. Bij een van de leden die zich gemeld heeft, de familie [REDACTED] is sprake van een volledig dossier met bevestigde weigeringen. Met een verwijzing naar het gespreksverslag stellen wij vast dat er derhalve sprake is van een probleem. Wij hebben de familie [REDACTED] toestemming gevraagd om hun probleem in breder verband aan u voor te leggen. Het initiatief tot deze brief gaat dus uit van de BZA.

Graag willen wij dit probleem op drie niveaus bekijken: ten eerste de concrete situatie van de familie [REDACTED]. Ten tweede - breder - de onderliggende problematiek, die ons inziens de kern van het probleem vormt. En tenslotte de noodzaak van een protocol om de problemen die uit de huidige situatie voortvloeien op te lossen. Deze schets maakt duidelijk dat wanneer de situatie voor de familie [REDACTED] alsnog naar tevredenheid opgelost wordt, het onderliggende probleem zonder actieve bijstelling van de huidige werkwijze blijft voortbestaan en vaak onnodige vertraging zal opleveren.

Allereerst de situatie van de familie [REDACTED]. Uit het telefoongesprek met de familie [REDACTED] en uit de op ons verzoek ontvangen kopie van de correspondentie stellen wij vast dat deze mensen al het redelijke binnen hun vermogen gedaan hebben om hun deelbemiddelingsprocedure bij een vergunninghouder ondergebracht te krijgen. Zeker indien bedacht wordt dat deze familie alle vergunninghouders eerst telefonisch en later nog eens schriftelijk benaderd heeft. Hoewel wij van mening zijn dat deze mensen reeds voldoende blijk gegeven hebben van hun geduld en goede wil, hebben wij hen verzocht andermaal telefonisch contact op te nemen met de vergunninghouders voor een laatste –mondeling– pleidooi. Indien geen van de vergunninghouders hun besluit bijstelt, verzoeken wij u de familie [REDACTED] te helpen, om te komen tot een correcte afwikkeling van hun wettelijk recht op deelbemiddeling.

Ten tweede willen wij graag een aantal zaken opmerken rond de ons inziens onderliggende problematiek. Het feit dat de familie [REDACTED] een concreet "dossier nee" heeft is eigenlijk slechts een formaliteit. Daarmee wordt het de facto probleem slechts formeel inzichtelijk gemaakt. Indien een of meerdere vergunninghouders hun besluit niet bevestigd zouden hebben, dan was het probleem echter niet minder concreet. De bewijslast die nu bij de individuele ouders ligt ervaren wij als onredelijk. Immers, de betreffende individuele zelfdoener is niet alleen afhankelijk van de bereidwilligheid van vergunninghouders om deelbemiddelingsonderzoeken uit te voeren, maar zelfs van hun welwillendheid om een weigering te bevestigen. Dit geeft de vergunninghouders een te grote invloed op een tijdige afhandeling van een deelbemiddeling. Zij kunnen immers door een weigering hun besluit te bevestigen de betreffende zelfdoeners aanzienlijke vertraging in hun procedure laten oplopen daar deze laatsten naar de mening van de Centrale Autoriteit verantwoordelijk zijn om alle weigeringen schriftelijk te kunnen staven. Kern van het huidige probleem is dat vergunninghouders taken moeten verrichten die zij zelf niet willen verrichten, terwijl niet goed vastgelegd is wat die verplichtingen zijn. Vooruitlopend op de resultaten van de evaluatie van de Wobka onderkennen wij opnieuw de noodzaak van toezicht door een onafhankelijke instantie die zelf niet betrokken is bij bemiddeling.

Ten derde willen wij de noodzaak onderstrepen om de geschetste problemen die uit de huidige werkwijze voortvloeien op te lossen. Wij vrezen dat de huidige praktijk anders leidt tot meer werk voor individuele zelfdoeners, voor de BZA en voor de CA. In onze jongste nieuwsbrief hebben wij gemeld dat wij vrezen dat de huidige werkwijze ontaardt in een situatie waarin adoptieouders met een deelbemiddelingsverzoek moeten leuren en gedwongen bezig zijn met een schertsvertoning in plaats van met een serieuze adoptieprocedure. In dezelfde nieuwsbrief hebben wij aangegeven dat wij contact met u zullen opnemen om samen te kijken naar een snelle en werkbare oplossing. Wij verzoeken u om te kijken hoe op zo kort mogelijke termijn de verplichtingen van de vergunninghouders in een protocol vastgelegd kunnen worden. In afwachting van eventuele wijzigingen naar aanleiding van de evaluatie van de Wobka wordt de huidige situatie daarmee werkbaar.

Tijdens het recente Algemeen Overleg in de Tweede Kamer hebben individuele vergunninghouders laten weten dat er bij hen geen sprake is van personele ondercapaciteit. Los van onze eigen visie op dit thema wordt in ieder geval duidelijk dat de betreffende vergunninghouders in dat geval moeilijk hun besluit kunnen motiveren met het argument van een gebrek aan tijd en menskracht. Ons inziens mag ook van de vergunninghouders een formele inspanningsverplichting gevraagd worden. In een protocol, zoals hierboven aangestipt, kan bijvoorbeeld vastgelegd worden dat vergunninghouders binnen veertien dagen na dagtekening van een deelbemiddelings-

verzoek schriftelijk en met aanvaardbare redenen omkleed dienen te reageren. Verder is het ons inziens noodzakelijk vast te leggen wat de te bewandelen weg wordt indien alle vergunninghouders een deelbemiddeling weigeren.

Wij gaan er van uit dat we de geschetste situatie beiden ervaren als een probleem. Vanzelfsprekend zijn wij graag bereid om samen te kijken hoe verdere impasses voorkomen kunnen worden.

Met vriendelijke groet,

W.J.A. Halm

cc: familie [REDACTED]